

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt. o. 6.
Félévre	6 " " "
Évnyegyre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdi.

Hirdetések felvételének:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteinnél és Voglerré (Woll-
zeile 9. szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilvántartó cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Eredeti távsürgöny.

Feladatott Pesten ápril 9-én esti 7 ó. 20 p.

Erkezett Kolozsvárra ápril 9-én esti 7 ó. 40 p.

Ő Felségeik, itt elterjedt, hitelesnek látszó hír szerint, jövő hóban körutat teendnek Erdélyben, Vajda-Hunyadot érintendik; az utikészületek folynak.

A „Királyföld” ideiglenes újrászervezése.

A „Királyföld” újrászervezése alapot szolgáltat arra, hogy a tizenegy törvényhatóság vegyes ajku lakói (160,000 szász, 200,000 román, 30,000 magyar és 20,000 más nemzetiségű) — az 1848-ki törvények szellemében — a jogegyenlőség malasztjaiban részesülhessenek.

Az újrászervezési szabályzat ideiglenes természetű, s mint ilyen, hézagokat mutat fel, melyek a helyhatósági önkormányzat reformjánál nem kerülhetik el a parlament figyelmét; így, a végleges rendezésnél, méltán számíthatunk a törvény szabatos határozmányaira, olyanokra, melyek az átalakulás hiányait tökéletes intézményekkel pótolandják.

A magyar kormány átmeneti rendelkezése megkönnyíti a törvényhozás részben szükségelt beható munkálkodását, midőn az id. szabályzat által megkezdett azon romok elisztitását, melyeket a „Királyföld” népessége részint a középkorbeli örökölt, részint — 1790 után — a saját kebeléből kikelt burocracia és a bécsi absolutismus tolt nyakára.

Ma holnap vége szakad amaz aranjeuzi szép napoknak, melyeket a nepotismus- és udvari decretumok emlőn táplált szász burocracia élvezett, a királyföldi népesség rovására. Hiába kereste elő és állítá sorba Salmen b. 1860 után a burocracia vén gárdáját; hiába igyekvék a centralisták által annyiszor megsíratott Schmidt Konrád az ingadozó sorokat Bach-Schmerling gárdájából vett új tagokkal megerősíteni: ime a korszellel elhatott a hajdani „desertum” síkjaira is, elhordja az elavult rendiség kiváltságainak tisztatartalmi foltokkal vegyült lomját, hogy a jogegyenlőség ép csirái kielhessenek és gyümölcsöt hozhassanak — nem egy csekély számú kászt, hanem a „Királyföld” összes népisége javára.

Rövid időn megkondul a lélekharang az önmagukat kiegészítő s a tanácsot saját tagjaik sorából választó communítások felett; alig hisszük, hogy a királyföldi népség könnyeket hullasson e középkori testületek kimúlása miatt.

Az egyenjogúság áldásterjesztő napja már reá veté sugarait a „Királyföld” területére. Vajha azok jótékony melegénél legelőbb is a vegyes ajku népesség valódi testvériesülésének csirái kelneek ki; bár verhetné minél mélyebb gyökeret a jogosztó méltányosság, — bár vetne az eszélyesség sűrű fátyolt a mult szenvedéseire, melyekből a szász népnek is oly bőven kijutott: ezt kívánja a tizenegy törvényhatóság népének valamennyi érdeke, elhanyagolt szellemi és anyagi gyarapodása, — ezt követeli a kor humanisticus iránya, haladó szelleme — mindennekeft pedig szeretett hazánk közös érdeke, szabadelvű alkotmányos életünk biztosítása.

A magyar kormány által kiadott ideiglenes szabályzat megnyitja az útát az üdvös, testvéries összesimulásra, az illetők kezébe teszi le a czélszerű berendezkedés többféle eszközeit, s módot nyújt a jogosztó igazság gyakorlására.

Az orsz. képviselőválasztásra jogosultak vannak, a szabályzat értelmében, hivatva a községi, kerületi- és vidéki — tagjaik számára nézve megszorított — képviselők s ezek által községi és kerületi helyhatósági tisztviselők megválasztására. A szabályzat a választási alap illetén megselebszítésénél sem állapodik meg, hanem azt rendeli, hogy a mely községben az

így jogosítottak nem érnek fel az adózó polgárok számának felével, a szavazásra jogosultak száma, a legtöbb adót fizetők sorából, ama számig egészítessék ki. Ki van mondva a szabályzatban az, hogy bármelyik választó lehet tagja a községi, avagy kerületi képviselőnek, hogy a községi és kerületi helyhatósági hivatalokra is megválasztható, s csak a törvényszéki tagsághoz kívántatik a jogi tanulmányok befejezésének kimutatása. A szabályzat gondoskodik arról is, hogy a város ne gyakorolhasson túlságos nyomást a vidékre; ezért, csak N.-Szeben és Brassó városok válasszhatják meg a szék-, illetőleg vidékgyűlés tagjainak hason felét. Ebben árnyékát sem találjuk a pressionnak, hanem az értelmiség befolyásának biztosítását, mi minden művelt államban legfőbb irányadó elv és kell, hogy alkalmazzassék Magyarországon „Királyföld” nevű területére is. Végtül a szabályzat előnye az is, hogy az egyetem tagjainak száma némi részben úgy szaporított meg, hogy a kiválóbb városok külön követeket küldenek és a székek és vidékek követneinek száma is a népesség arányához mértén állapított meg — hogy az egyetem valamennyi ülési nyilvánosak, az egyetemi követek megválasztása titkos szavazattal történik, s így egyetemi követ lehet bármelyik királyföldi választó.

Ezek, szerintünk, a „Királyföld” újrászervezése céljából készült ideiglenes szabályzat előnyei, melyek a tizenegy törvényhatóság helyhatósági életében mindig jelezni fogják a korszerű haladás kezdetét.

Ime a tér az egyenjogúság intézményeinek életbeléptetésére. A régi akadályok megszűnnek; a „Királyföldön” mi sem gátolhatja a szabadelvű reformpárt teljes megalkulását. Nemsokára ki fog tűnni: az „ó-szások” hányad része hiva a szabadelvű reformnak, a korszerű haladásnak és megnyílt volt igazuk, midőn azt állították, hogy a derék szász nép jelesei mindnyájan soraik közé tartoznak. Lesz alkalmuk a tehetőség, a jóakarát kiűntetésére, miután erős meggyőződésünk, hogy az „ifjú szászok” magasra emelendik az egyenjogúság reformzászlóját.

Nézetünk szerint, a románok higgadt és tapintatos vezérei sem választgatják politikájuk jelszavát az egésztest vagy semmit; tartózkodni fognak a túlzástól, s a főszám többségére sem fognak mint jogalapra hivatkozni. Ez, az értelmiség eme századában úgy is a szellemi rövidlátás bizonyítéka lenne; a Királyföld más ajku népességével szemben tényleg úgy is kisebbséget képeznek főszám szerint is, annál inkább, ha az értelmiséget vetjük a mérlegbe. Román testvéreink méltányos és jogos kívánalmait csaknem egyről-egyre teljesíthetnek az id. szabályzat adta alapon, úgy annyira, hogy türelemmel várhatják be a törvényhozás végleges, bizonyos még kedvezőbb intézkedéseit, a parlament teendője levén annak szigorú és részrehajlatlan megbirálása: mennyiben egyeztethető össze az egyetlen összmuniciplum eszméje — a törvényhatóságok korszerű kikerekítésével, a czélszerű gyors és olcsó közigazgatással és igazságszolgáltatással, a közvagyon haszonhajtó kezelésével és a közadók méltányos megosztásával.

Mi meg vagyunk győződve arról, hogy a municplumok népképviselői alapon rendezéséről alkotandó törvény meg fogja oldani a királyföldi szervezés minden függő kérdéseit, a terület valamennyi lakosainak teljes megelégedésére; ezért helyeselnék az id. szabályzat által kezdeményezett előleges rendezést, mely nagyobbára a rögs út egyengetésére szorítkozott.

Az 1869—72-ki magyar országgyűlésre megválasztott képviselők.

A Királyhágón innen: Tisza László baloldali és b. Bánffy János jobboldali Tordamegyében.

A Királyhágón túl: Berke József baloldali.

Megválasztott eddig összesen 394 képviselő és pedig 235 **deák-párti** és 159 **ellenzéki**, melyből 49 szélsőbal.

Pest, ápril 7. 1869.

(r. l.) Az osztrák-magyar birodalom sorsát jelenleg ismét a Mátyás-palotából intézik, valamint mindig, midőn a fejedelem Magyarország fővárosában időzik.

Gyakran tartatnak minisztertanácsok, melyekben a király személyesen elnököl, és még gyakrabban tesznek az egyes miniszterek előterjesztéseket 6 Felségének, a ki ilyenkor az illető dolgok állásáról részletes tudomást szerez magának.

A közös, s a Lajthán tuli miniszterek is sokszor megfordulnak ős Buda várában, a hol ha nem is zajos, de tevékeny, munkás élet folyik.

Hetenkint kétszer vannak audienciák, melyekre még az ország legtávolabb eső vidékéről is teljes bizodalommal sietnek fel azok, kik a tróntól várják bajai orvoslását.

A király — eddigi elhatározás szerint — nem egyhamar tér vissza Bécsbe, az országgyűlés előtt, melyet legmagasbb személyében fog megnyitni, semmiesetre, vagy legfőlebb egy napra, ha felrándulást elkerülhetlenül szükségessé tennék a körülmények.

A trónörökös, valamint Gizella főhercegnő e hó második felében vártnak Budára, midőn a királyné velök együtt Gödöllőre teendi át lakását, s a fűdő idény bekövetkezéseig ott maradand.

Ő Felségeik néhány nap óta — egészen tavaszias időn levén — minden déltűn 3—5 óra között sétalovaglásra tesznek a városligetben, hová ezrenkint tödul ki a sokaság, igaz szeretetből fakadó éljenekkel üdvözölni a fejedelmi párt.

Holnap Buda-Pestnek, de úgy hisszük az egész hazának is gyásznapja lesz, tudniillik a nemzet nagy bajnoká gróf Széchenyi István végeztetett halálának évfordulója, mely alkalmából a testvérvárosok összes r. katolikus egyházaiban gyász-isteniszteletek fognak tartatni.

Reméljük, az ország vidékein is utánozásra találand e nemes példa.

Nagy férfakra csak oly nemzetek érdemekek, melyek elhunyt jelesei emléke iránt kegyelettel viseltnek.

A képviselők közül már is sokan érkeznek naponkint a fővárosba, részint véglegesen, részint csak szállás-keresés végett.

Ez utóbbi valóban óriási munka. A drágaság (egy hónapos szoba például ha csak némi kényelemmel van butorozva 30—40 frt.) még hagyján, de nincs szállás, a szó szoros értelmében nincs; igen sokan már is Palotán, Újpesten, Köbányán kénytelenítettek lakást bérelni, természetesen szintén nem olcsó árért.

Eddig előleges párttanácskozományokról szó sem lehetett, de nem kétlem, mikép azok 8—10 nap mulva, mire a képviselők nagy része itt lesz, azonnal meg fognak kezdeni.

Mostanig legfőlebb eszmecserék folytak a jobboldal vezére és látogatói között, — mert a haza bölcsénél egy pártjabeli képviselő sem mulasztja tisztelkedni, — ha még nem ismerne — bemutatni magát nála, mit egyébiránt sokan tesznek a baloldaliak közül is.

Ennélfogva formaszertint megállapodás sem törtéhetett még az előleges teendők, többi között az elnök-választás iránt.

Erre nézve azonban — miként hallok — azon nézetben lesz a többség, hogy legelőször is a mult országgyűlés elnökét tisztelendi meg újból bizalmával, s csak azon esetben fog más választani, ha Szentiványi Károly nem volna hajlandó a szép, de föltötte terhes tisztet elvállalni, — a mi előhaladt agg koránál fogva több mint valószínű.

Azon több oldalról fölmért kombináció, hogy t. i. a baloldali soraiból fog az elnök választatni, nevetségessé.

Ily eljárás mindenesetre unicum volna a parlamentararis törvényhozás történelmében.

A többség soha sem szokott a kisebbségből elnököt választani.

Ismétlen: e kérdés iránt eddig legfőlebb magánbeszélgetés folyt, és nem formaszertint értekezés, mindamelett valószínű, miszerint ha Szentiványi Károly félrevonul az elnökségtől, a közbizodalom Somsich Pál felé fog fordulni.

Megválasztásához csak gratulálni tudnánk az országgyűlésnek.

A spanyol alkotmánytervezet.

Az alkotmánytervezetben kimondott az egyéni szabadság, a lakás, ház s levelezés sérthetlensége. Mindazon bíró, avagy hivatalnok, ki ezen jogokat megsérti, a megsértett polgár elégtételül büntetésbe esik. Az alkotmány magában foglalja továbbá

az általános szavazatjogot, a szólás, sajtó, gyűlékezeti, társulati és kérvényezési szabadságot. A nyilvános gyűlékezetek rendőri szabályzatoknak lesznek alárendelve. A szabadban való gyűlékezetek csak is nappal engedtetnek meg, a kérvényezési jogot fölfüggetvezt hatalom nem gyakorolhatja. — A nemzet kötelezi magát a katolikus cultust és a katolikus papságot fenntartani. Más vallás gyakorlata akár nyíltan, akár privátim Spanyolországban lakó külföldieknek megengedetnek, s e gyakorlásban csak is az erkölcs s jog általános szabályzataival korlátozthatnak. Ha spanyolok valamely más, nem katolika vallásra térnek, ugy a kijelölt határozatok alá esnek.

A tanítás szabad legyen. Az alkotmány szabad letelepedést enged a külföldieknek, ugy azok művészete s iparának, ez utóbbiból kivétetik azon ipar, mely tehetségi bizonyítványt igényel. A nyilvános hivatalnokok a rendes törvénykezés alatt állanak, a nélkül, hogy erre nézve előleges meghatalmazás szükségessé volna. A kormány formája monarchia. Törvényhozó hatalommal a cortes bir, az iniciatívát a cortes s a korona bírja; a cortes három évre választott congressusból s 12 évre választott senátusból áll. A senátus tagjai negyedrészenként változnak. A cortes a király hívja össze, függeszti s oszlatja fel. Az ülészakok négy hónapig tartanak. A senátus tagjait a tartomány deputatusai választják, kikhez a községtanácsosok száma egyhatodának megfelelő számú választókat csatolnak. Ezen választók általános szavazatjoggal neveztetnek ki. — A senátusba való megválasztathatás föltételei következők:

Spanyolnak kell lenni, 40 évesnek, a polgári jogok gyakorolhatását élvezni kell, s bizonyos hivatalokat már viselni kellett, minők különösen a congressusi elnökség, vagy miniszterség.

Választható még a legtöbb adót fizető 30 földbirtokos, s minden tartománynak legtöbb adót fizető 20 iparos.

A congressusba azok választhatók, kik spanyolok, 25 évet elérték, s a polgári jogokat élvezik. A király sérthetlen, a miniszterek felelősek. Minden tartományra 4 senator esik, s minden 40 ezer lélekre egy képviselő. A király a háborn hatalmával bir; minden törvényhozás alkalmával a cortes egyszer fölfüggesztheti, de a cortesnek évenkint 4 hónapig üléseznie kell. A feloszlatás esetében a választókat 3 hó alatt egybe kell hívni.

A királynak a kamarák felhatalmazásával kell birnia, ha tartományrészt el akar zálogosítani, vagy ha arról le akar mondani, elcsereelni, annektálni — ha idegen seregeket akar Spanyolországba bocsátani, ha szövetségeket és kereskedelmi szerződést akar ratificálni, ha általános amnestiát akar gyakorolni, ha házassodni akar, avagy a trónörökösnek akar házassági engedélyt adni, végre, ha le akar mondani. A trón a primogenitura szerint örökölhető. Ha a dynastiai család kihalna, ugy a cortesek új választáshoz fognak. A király tehetetlensége, a trón megüresedése vagy kiskorúság esetében a cortesek egy, három vagy öt tagu kormányt neveznek ki.

A kiskoru király gyámnoka végrendeletileg határoztatik meg. A miniszterek csak akkor lehetnek a cortesben jelen, ha a kamarák egyikének tagjai; a congressus bevádolhatja őket, a senatus itéli őket el. A tengerentuli tartományok kormányzatai, mihelyest e tartományok képviselői a cortesben részt vesznek, szabályoztatni fognak. Az alkotmányon csakis a cortes és a király iniciatívája folytán változtathatni; ez a congressus és a senatus feloszlatását és általános választást igényel.

Választási mozgalmak.

Torda, ápril 8. — Tordamegye alsó-kerületében megtörtént a követválasztás. Tisza László 320 szótöbbséget nyert. A küzdelem mindkét párt részéről egyenlő hévvel, egyenlő erőlylyel folyt. Mindkét párt felhasználta azon eszközöket, melyekkel maga részére a sikert biztosítani helyesnek látta. Egyiket sem lehet vádolni, hogy saját érdekében kötelességét ne teljesítette volna. Az első nap szavazott 860, a második nap 480, a harmadikon 1030 választó. Már a második nap teljeszen eldöntötte a győzelmet a balpárt részére. Mindkét párt példátlan rend és fegyelem uralkodott a választás egész folyamata alatt, mi mindkét párt vezetőinek s intézőinek csak becsületére válik. A választást lelkesült fáklyámenet rekészette be, melynél Váradi tanár idvezlő beszédet tartott; Tisza emlékedett, de a kedélyekre csillapító szellemben válaszolt. Vajha ildomos szavainak meglesse kellő hatása! Az annyira félt tordai választás tehát reményesgünk felett jutott eredményhez, s nincs egyéb hátra, mint hogy teljesíten az alkotmányos kötelessé-

gúnket, hagyjuk a megválasztott honatyákra az alkotmányos munka befejezését, mi pedig Tordamegye alsó-kerülete polgárai letéve a pártoskodás zászlóját, fogjunk ismét baráti s testvéri kezét meggyénk és városunk szellemi s anyagi jólétének emelésére, mindazon eszközök felhasználása által, melyek helyzetünk s viszonyaink által rendelkezésünkre adtak.

r. l.

Erzsébetváros, 1869. április 5. — Megválasztott követeink tiszteletére számlálhatatlan tömeg jelenlétében fényes fátylasmenet és zene rendeztetett, midőn esti 8 és 9 óra között helytől követtünk Dániel Márton (dr. Pátrubán Pesten lévő), főbíró Karácsoni János előtt nagyszerű ovatiók tétettek, valamint választási elnök Másvilági István és választó polgár Tompos Gergely előtt is. A nép értesülvén főispán gróf Haller Ferencnek, mint városi választó polgárnak véletlen városban létező, nagyszerű tiszteletben mutatva ki irántai rokonszenvét s bizodalmit, megczáfandó úszinte tisztelkedése által a városi követválasztást érdeklőleg a „M. Polgár“-ban érdekelt főispáni pressió gyanúsítását.

A választó polgárok és a nép egyeteme ujong örömben e választás szerencsés sikere felett, mit nem hivatalos pressio, hanem a választók közbizalma és határtalan szeretete eszközölt, melyhez sorakozott a mivelt városi intelligencia örömteljes részvevő is. — Részletes tudósítás jövő postával.

r. l.

Választási utóhangok.

A „M. Polgár“ 39-dik számában egy baloldali választó „aranyosszéki székely“ névaláírásával az aranyosszéki követválasztások lefolyásától az igaz tényekkel egészen ellenkező tudósítás jelent meg.

Ha ezen tudósítás csak olyanok által olvastatnék el, kik ismerik kicsiny székünk, a benne uralkodó hangulatot, s ezek alapján latoltatnék meg az annak tulajdonítható fontosság; valóban nem vennék magannak fáradságot annak czáfolásába bocsátkozni, mert meg lennék győződve, hogy azon olvasó, ki, mondom, székünk viszonyaival ismeretes, egy szánó mosolynál egyébbel nem jutalmazhatná azt. De lehet, hogy ezen ferde, a választások folyamát ellenkező színben feltüntetni akaró áltudósítás viszonyainkkal egészen ismeretlenek által is elolvastathatik: ezek érdekében erkölcsi kötelességnek tartom ezen elfoglalt tollból eredett cikket a közönség előtt maga mértékére leszállítani.

Azt mondja tudósító, hogy a választás folyamathoz képest a választóknak azon része, melynek elemét az ő székely nemzetiség képezi, bebizonyította a maga szabadabb és önállóbb jellemnek azon erélyét, melyen a hivatali hatalommal befolyás ezáltal is megtörtött, ugyanis a Keresed községgel szembeni országúton nemzeti lobogók alatt lelkesülten éltetve követjelöltjeiket, elhatározott egyhangú és szabadságérzettel buzdítva sorakoztak Keresed, Alsó- és Felső-Szent-Mihályfalva, Sinfalva, Várfalva, Rákos és Mészö községekben baloldali választó polgárok.

Osztom én tudósítónak azon állítását, hogy az ő székely nemzetiség fényesen bizonyította be a választás folyamata alatt szilárd jellemakarátát s felmagasztosult lelkem annak lelki tisztasága előtt, mely magán semmi szennyet nem tűr.

Kell-e a székely nemzet jelleméből fényesebb példa, mint az, hogy bárba hazug apostolok által

elcsábítottak, mégis az utolsó Pérezben magokba szállva és megfontolva, ha valjon a birdetett igék, hogy adót fizetni nem kell, dohány, helyegadó el-töröltetik, ha a balpárt győz, be fognak-e teljesedni; megfontolván továbbá azt, hogy elkövetendő lépésekkel sokat szenvedett hazájukra a béke vagy a viszály magvát hintke el, mondom megfontolva ezeket s látva a közfiszteletben megöszült vezetőiknek s általában azon intelligentiának összetömrölését, melynek atyai szavára, tanácsára mindig hajolt, s azt követve szégyent, gyalázatot magára soha sem vont; megtisztult lélekkel, de elszégyentülve, hogy csak percig is törbe hagyták magukat vitetni, a választás helyéről eltávoztak és nem szavaztak, mert nemzetük ellen bűnt elkövetni nem tudtak. Ilyen a balpárt zászlója alól megtértek magából a balpárt kortes fészkeből Keresedről, úgy Alsó-, Felső-Szent-Mihályfalváról, Kövend és Várfalváról számosak voltak.

Fényes bizonyítékát adá a sinfalvi választó közönség is józan és szilárd jellemakarátának, avagy kell-e annál fényesebb példa, mint midőn az egyik baloldali követjelölt és kortesvezér M. B. egy éjjel ott megjelenvén, a szokott ígéretekkel őket magának s pártjának megnyerendő, a választó nép által visszaszantistatott, azon felhívással, hogy a községet rögtön hagyja el.

Kittünteteti tudósító Felvincz községét is s azt mondja, hogy „ezek tömrölve 16-on kívül mind a baloldali jelöltekre szavaztak.“ Sajnálom tudósítót, hogy a pártszenvetély annyira elvakította. A szavazatszedő lajstrom bizonyoságot teszen arról, hogy Felvinczről 200 egyén szavazott, ebből 70 jobboldali jelöltekre, 130 pedig akart a baloldali jelöltekre szavazni, de 42 résztint oly korlátozott mivelt-séggel, résztint oly szívesen volt ellátva a követjelölt és első kortes M. B. által kibérlett vendéglővel, hogy nevét sem tudta kimondani. Hogy pedig azon összes 130 baloldalra szavazni kívánó egyéniség mit képvisel anyagi és szellemi tekintetben én fáradságot vettem magamnak kiszámítani.

Azon 130 balpárti szavazó a vinezi 4800 hold területből nem képvisel 200—250 holdat, míg a jobboldali 70 szavazó, ha belészámítjuk, hogy a város allodiumát és a két egyházközséget személyesítő választók is és pedig ex consilio a jobboldalra szavaztak, bátran merem kimondani, hogy 3000 holdnál többet képviseltek. A vinezi értelmiséget a baloldali képviselte a két egyházközség énekvezére Makkai Márton és Ágoston Lajos, az első az enyedi képezdéből, a második eddig ismeretlen tanodából kelt ki. A jobboldalt pedig képviselte Felvincz községének minden értelmisége, a két első kivéve. Ezt csak azért említem föl, hogy tudósító legalább e kettőtől ne mondja, hogy a Fogarasi és Nagy Péter jogairól tették a balpárt zömét.

Ezek előrebocsátása után lássuk azokat a jobboldaliakat által a választás folyamata alatt tudósító szerint elkövetett egy és más visszaéléseket a maguk valóságában.

Felemlíti tudósító, hogy „székünk főkirálybírája a balpárt egyik jelöltjét Maurer Bélát hivatali szobájába hivatta s felelőssé tette minden a balpárt részéről történendő kihágások és csendzavarásokért, de hogy melyik törvényezik által igazoltatik ezen eljárása a főkirálybíró urnak, miszerint a személy- és csend biztosításául a követjelölt tétessék felelőssé, tudósító megmagyarázatni kívánja és akarja.“

Czikke elején tudósító elismeri, hogy a balpárt zászlója alatt Keresed stb. községekből szá-

mos választó gyűlt össze. Én még hozzá teszem, hogy az így összegyűlt tömeg a székhez előtt, hol a szavazás folyt, a tért elfoglalta, még pedig nem tudom az egyik követjelölt által tett ígéretek, vagy a szeszcsitalok erejétől igen felhevült állapotban. Pár percczel később Bágyon községéből a jobboldali követjelöltek nevével díszített tricolor zászló alatt megérkeztek a választók is. Ez alkalommal egy bágyoni baloldali a jobboldali követjelöltek nevével díszlő zászlót az azt vivotól kiragadni és összetépni akarta. A küzdelmet csak a főkirálybíró urnak épen e kihágás perczében a nép között lett megjelenése s szilárd s erőlyes csilapító beszéde gátolta meg, hogy nagyobb mérvű verekedéssé nem fajult. Miután maga M. B. sem fogja tagadhatni, hogy ő, mint követjelölt, egyszerű mind ön magának főkortese is volt, feltalálni vélem a kulcsot, hogy főkirálybíránk, mely törvényezik értelmében tette minden rendezvényekért épen Maurer Bélát felelőssé, s véleményem szerint egy kortessel szemben, kinek pártjabeli emberei a jobb párt szavazott bágyoni egyéneket bicskokkal támadták meg, igen loyálisan bánt el akkor, mikor ő csak figyelmeztette, hogy embereit féken tartsa.

Felhozza tudósító, hogy „a szavazatszedő bizottság elnöke Csegezi Tamás a balpárt két bizalmi férfi: Bodola Imre és Kovács Ferencnek a jegyzőkönyvek aláírása előtt nyilvanított, azon kívánságát, hogy a követjelölt Maurer Béla nevének sokszor hibásan történt beírása, s más pártja érdekében tenni szándékolt óvástétele beírása előtt nevéket nem írják alá, Csegezi Tamásnak a on biztatására, hogy ha egyszer aláírták, azután megengedi az óvási megjegyzések bemozdását, aláírták; de bizony az adott szó nem váltott be, az óvás bejegyzése megtagadtatván.“ Ez eseten épen jelen voltam s megbotránkoztam a nevezett két bizalmi férfi magaviselésén. Azt hiszem, hogy a bizalmi férfinak kötelessége a választás folyamatát ellenőrizni s a lefolyt választásról vezetett jegyzőkönyvet aláírni. Hogy a jegyzőkönyv a tényeknek megfelelőleg szerkesztetett, be volt bizonyítva az által, hogy annak egyik példányát szó nélkül aláírták, s egy a választások után kimaradt ülnök s az alkalommal munkaképtelenné vált ügyvéd sugdosására tagadták meg a más három példány aláírását, mit semmi szín alatt megtagadni jogosítva nem voltak, s ez ekből a választási elnöknek szik-sege sem volt komoly ígéretek tenni. Az ily óvá-sok illetékes helye különben is az országgyűlés.

Alaptalan rágalom tudósítónak azon állítása is, hogy „a román ajku választók rossz hangkiejtését és vétséges szavazatát a bizottság jóba vette, midőn a baloldali követjelöltnek nem a legszabatosabban kiejtett neve elejtett.“ Ily állítás csak az eseményeket minden áron saját javára magyarázni akaró tollból eredett; mert nem hibetem, hogy a ki a választáson személyesen jelen volt, a tagadhatlan nyilvános tényeket ennyire elferdíteni képes lehessen. Hiszen élő bizonyíték gyanánt ott áll a szavazati lista, s ha van benne Maurer helyett Morár, Maur, Morer stb. név, úgy bizonyosan látható benne Gyál Miklós és Zeng Józsa is: rossz kiejtés folytán a törvény értelmében, mindkét részen hullottak el szavazatok, de a balpárt jelöltjei nem méltatlankodhatnak, mert a szavazások a pártjukbeli szavazókkal szemben a bizottság oly nemesen viselte magát, háromszor, vagy négyszer is megkérdőzvé, hogy kire akar szavazni, sőt tül-ságos engedékenységből a rosszul kiejtett nevet is számtalanszor jóba vette. S ez eljárással szemben

kedés arra nézve, hogy a még meglevők fenmaradjanak s pusztulástól megóva legyenek.

A múlt századok tudományos férfiai, jelesen Kolozsvárnak 1787-ben egy töredékes, de érdekes leírását adó három senator és a városi jegyző, továbbá Fasching, Györfi atya, Kaprinai, Hevenesi, ugyszintén Huszti András, Pataki Sámuel, Szathmári Pap Mihály, s e század első felében élt tudósok is n. m. Létaay, gr. Kemény József, sőt a ma is élő Nagyajtai Kovács István és Paget János urak láttak oly feliratos köveket, régészeti tárgyakat s történelmi emlékeket, melyeknek már ma holléte sincs tudva. Ez emlékek most, a mi értünk-re, történettudományunk újjászülési korszakában lettek rá nézve elveszett kincsek. Elzött 13 évvel Berlinből kormányi költésen el tudott utazni hozzánk a híres Mommsen, „Róma Története“ s az „Inscriptiones Romanae“ halhatatlan írója, felkereste a távezájába beleírta vagy rajzolta a mi klasszikai, régészeti emléket Kolozsvár területén a néhai nagytudomány Mike s e sorok írója előtte fölfedezni tudtak. S mi itt helyben maig sem érkezőnk rá, hogy valamennyinek hollétét, valamint az elveszetteket, falbarakottakat, hazánkbeli vagy legalább Kolozsvárról kivitteket constaltjuk, a még ismeretleneket felkutassuk, rajba vegyük vagy fényképezzük, s a tudomány hasznára valahová mind egybegyűjtjük s rendezzük.

Az ilyek szomorú következménye, hogy Erdély s jelesen Kolozsvár klasszikai műrégészeti emlékeit — a mi nem egy külföldinek, de nekünk lesz vala kötelességünk s dícsőségünk — egy németországi tudós fogja Európának ismertetőleg bemutatni. De a középkori magyar műemlékek a jeles tudóst nem érdekelték. Ezek, mióta Paget és Kovács urak 1840-ben a várat körüljárták s le-

mégis zúgolódik ezekirő; de ez nem lep meg engemet, hisz a vesztő fél minden körülmények közt el szokta énekelni hatyudalát.

Felemlíti tudósító az 5 dik pont alatt, hogy a román választók mikor a Felvincz városához közeledtek, a jobbpárt emberei által nem engedtetek a városon keresztül jöni, hanem álitakon vezetettek el a dultóbiztoshoz; de azt nem mondja el, hogy ez miért történt, pedig nem volt titok. Elmondom tehát én. Miután az ideig, míg a román választók megérkeztek, a baloldal részéről több rendetlenség és a személybiztonságot veszélyeztető kihágás követtetett el, mint a bágyoni jobbpártiak bicskokkal megtámadását zászlójuknak összetépni akarása, a jobbpárt emberei csak nemes kötelességet teljesítettek akkor, midőn a román választókat előre láthatott bántalmazásoknak kitenni nem akarták, s addig, míg a balpárt mámoros választói nagyobb része szavaz, őket biztonságha helyezni kívánták.

Nagy súlyt fektet végre tudósító „egy közfiszteletben megöszült vinezi román polgár, Moldován János hazafiúi buzgóására, ki a balpárt szavazóknak 50 veder bort ajánlott fel, minál-láta, hogy román testvérei, mint valami áldozatra szánt barmok úgy vezetettek az urnához.“

Maga a kifejezés elárulja cikkirőnek korlátozott miveltiségi fokozatát, midőn a XIX. században nem szégyenli embertársait nyilvan barmoknak nevezni. Az ily kifejezéseket alantabb állóknak tartom, hogysem azokat megjegyzésekkel kellessék kísérnem. Azonban nem tehetem, hogy tudósítót fel ne világosítsam. Moldován János többek előtt unnepelesen nyilatkozta, hogy ő elámitatott, de ő a szentesített törvényeket tisztelte és tiszteli, a deákpárt eddigi magatartását teljes lélekkel osztja, csábítóit pedig, kik korlátozott elmetehetségét felhasználva tévútra vezették, utálja.

Még csak arról kívánok pár szót szólni, hogy Maurer Bélát voltaképen kik léptették fel Aranyosszéken követjelöltnek? Felelet: senki! hanem ő maga tolt fel magát oda, már betekkel a választás előtt Tordán a felső-járási választókat itatván, nem teljesíthető ígéretekkel kecsgettette s faluról falura járva csábította a népet, s őnmaga résztvev az éjji tivornyákban, mint A. Sz. Mihályfalván és Sinfalván történt.

Záradékol: nem hagyhatom észrevétlenül azon mindenesetre megjegyzésre méltó jelenetet, hogy kik valóságban az Aranyosszéken fejlődött párt-nézet különbözősége, egy szólnán, a baloldal létrejöttének indítói voltak n. m. Barla Domokos, Tarsaly Gábor és több községekben többen, kézezbek voltak egészen visszavonulni, hogysem Maurer Béla uszálya gyanánt és annak részére nemcsak valami tevékenységet, sőt egyéni szavazatukat is latba vessék. Csak igaz marad: hogy saját kárán tanul a magyar ember. Vajha okulna is!

Egy jobboldali.

Egyletek és közintézetek.

A magyar mérnök-egylet.

XIII.

(1869. Ápril 3-án.)

A múlt hó második felében, alig három napi időközrel, két tartalomdus, rég várt füzetét vet-tük a magyar mérnök egylet közlönyének, melyek közül az egyik (és pedig a korábban érkezett) a folyó évi első — január-februári — számot, a másik pedig a múlt évről még mindig hátrálékban volt két füzet közül az 5-ik et (szeptember-október

írták, többé nem voltak tanulmányozás tárgyai, nem találtak védelmező, csak bontó-rontó kezekre. A piaci szentegyház körüli két év előtti ásatások és bontások flagrans példa erre... Valóban emlékeink állapota ma is az, a mi volt 1840-ben, azon különbséggel, hogy azóta az óvári III-dik vagy északnyugoti szögletbástya s a közepkapui XI. és monostorteczei XX-ik számú bástya is eltűnt, a szétszórott emlékek állapota az, a mi Mommsen itt-letekor 1856-ban volt, azon különbséggel, hogy a muzeum kertjébe, szabad ég alatt, néhány milda-rab egybe van gyűjtve. Az erdélyi muzeum meg-alapult, székhelye éppen Kolozsvár; a város törté-nelmi becsli régiségei s középkori építészeti emlé-kei ismertetése tekintetében annak nagyérdemű el-nöke s egy-két tag méltánylást érdemlő érdekelt-séget tanúsítottak több műrégészeti darabuk, p. o. a piaci nagy egyház szentélye, a Zsigmond- és Mátyás-alapította szent egyházak leírása és fény-képezett alaprajzai közlése által. Kövára és Hun-falvi János is közölttek egy-két érdekességet.... De itt véget is ért régészeti munkálkodásunk. Az újabbban lerontott nagy toronykapuk — hasonló-lal a régebben lerontottakhoz — az architektúra és ré-gészett kíváncsai szerint még csak le sem rajzol-tatta, külső-belső szerkezetét, alakját, le nem írta senki, alapjaik le nem takartattak, az ismert ira-tos köveket a más leleteket senki egybe nem gyűj-tötte, újak felfedezésére gond fordítva nem volt, a belső és külső toronyok távolaságát, mérték arányait, alapfalai vastagságát, a várszancok mélységét, a felvonó hidak s külső vagy előerdők helyeit, a külső várgyűrű távolaságát, falait, sat. sat. nem ta-nulmányozta vagy legalább napfényre nem hozta senki.

Igy szoktuk mi lebontani hajdani őseink s koruk dícsőségét és szenvedéseit hirdető legszebb emlékeinket!

TÁRCA.

Kolozsvár történeti emlékeiről.

II.

Először is a fennálló toronykapukról kell né-mi részleteket elmondanom.

Kolozsvár város külterületi műveit és szakon a Szamos-árok, keleten, délen, nyugaton nagyob-bára kettős várfal, szancok és várakok, kelet-délre és nyugat-északra nagy mocsárok képezték. Fővé-delem azonban volt a várfal, még pedig az ősmult-ban az óvár, melynek mindnégy szegletén egy-egy izmos négyeg toronyerőd, északra egy kisebb, dél-re egy kerek toronyos nagyobb kapu volt. Ezekből ma csak az Iső szöglerőd, vagy ugynevezett to-rony földszinti és első emeleti része van fenn vá-rosi polgári fogdálul használtatva; a más három közül a IV. számú, az észak-keleti szögleten Bagdi István 298. számú lakházává van átalakítva. Az óvár körüdei és kőfalai építéskorát — mit a föld-és favarak időskora jóval megelőzött — meghatá-rozni nem lehet; de valószínű, hogy a XIII. szá-zad közepéről vagy a XIV. elejéről valók.

A második erődítés Zsigmond király alatt történt 1405-ben, midőn az új vár három nagy, há-rom kisebb kaputoronnyal s több kis ajtóval, szám szerint 17 toronyerődöl lön megalapítva. Az első (vagyis az óvári I., II., III., IV. számúak után sorozva, az V-ik) számú toronyerőd az ésa-ki oldalon a ma is fennálló hidkapu torony; má-sodik (illetőleg VI.) a szintén fennálló kurtá-szap-panutezei bástya, szokottabban néven kis-kapu; az új vár erődei közt ötödik (illetőleg IX.) a szintén ma is fennálló magyarutezei toronyos kapu; nyol-

hónapokról) nyújtja a rendes előfizetőknek. — Bizony ideje is volt már — legalább ránk szegény vidéki tagokra nézve — a m. mérnök-egyesület létezésének valami látható jelét venni! mert ha mi — kik sem az egyet pesti, drágán fizetett központi szállításán nagy számban feltalálható külföldi technikai folyóiratokat, jeles szakmunkákat nem élvezhetjük, sem a társulat havi- és közgyűlésein a nagy távolság miatt jelen nem lehetünk — még az egyet közlönyének rendes vételétől is meg vagyunk fosztva, akkor hiányzik azon egyetlen kapocs, mely minket az egyetlenné némi összeköttetésbe hozni hivatva van, s melynek hosszas nélkülözése igen alkalmas a kultagoknak részvétét, buzgalmát minden irányban csökkenteni. — De ne panaszkodjunk épen most, midőn a szerkesztő bizottmány erélye által számunkra készített kettős meglepetésben a remény és megnyugvás újabb forrását fedeztük fel, térjünk inkább közleményem tulajdonképeni tárgyára.

A jelen évi első füzet megint új szerkesztő neve alatt, és most először bérmentve jutott az előfizetők kezébe. Mindkét körülménynek magyarázatát az egyesület f. é. január 2-án tartott választmányi ülésében találjuk fel, melynek tárgyalásai közt a 10. ik pont szerint a múlt évi folyam szerkesztője, Kruspér István tanár ur jelentvén, hogy az egyet. közlöny szerkesztése súlyos feladatának megszaporodott hivatalos teendői következtében kellően meg nem felelhet, kéri a választmányt, hogy őt ezen tisztségtől és az ezzel járó kötelezettségektől mentené fel; mire a választmány jegyzőkönyvileg kifejezvéen elismerését és köszönetét Kruspér István egyet. tag eddigi szolgálatait, az általa felhozott okokat méltányolva, lemondását sajnálattal elfogadja. — Az elnök által elrendelt választás folytán a közlöny további szerkesztésével Ambrozovics Béla egyet. tag bízott meg. Tovább a 16. ik pont szerint: titkár felemlítvén, hogy a vidéki tagok a közlöny vitelbéri költségei által igen nagyon terheltek, indítványozza, kéressek fel a m. kir. keresk. miniszterium, engedélyeztetnék a m. mérnök-egyesületnek, tekintettel közhasznú céljaira, a közlöny postai szétküldésénél árleszállítás, hogy ezen kérelem teljesülése esetében a postai uton szétküldendő füzetek bérmentesítését, a pénztár nagyobb terhelése nélkül, az egyet. vállalhassa magára. — Nem tudjuk megadta-e a m. kir. keresk. miniszterium a kért engedélyt, vagy a bizottmány egyelőre csak jó remény fejében bérmentesítette az első füzetet? elég hogy mi ezt megelégedéssel vettük; mert habár eddig az ügyet szóra hozni szándékosan kerültük s a nem csekély pénzkiadást az egyet. üdvös céljainak előmozdítása kedvéért türelemmel hordoztuk, de azért nem kevésbé éreztük annak nyomását, miután minden füzetért legalább is 30–35 krt. kellett vitelbér fejében fizetni a vidéki, különösen az erdélyi tagoknak, ez az évi 5 f. előfizetési díjt 7 f. tr. s összes illetőségünket 11 forintról 13 forintra emelte fel. Vajha e méltányos intézkedés továbbra is fennmaradna!

Az 1869. évi első füzethez mellékelve, illetőleg annak külborítékján vesszük az új szerkesztőknek előfizetési felhívását a közlöny harmadik évi folyamára. — Mint figyelemre méltót, kiemelhetjük annak elbizakodás nélküli, szerény, de férfias, elhatározott hangját, mely sok részben képes a netán lankadó bizalmat fölébresztetni, s ha mind az, mit programjában ígér, valószínű fog, akkor a közlöny a haladás útján ismét egy lépést teend előre. Különös nyomattal hangulkozik az új szerkesztő, valamint az igazgató és titkár neve alatt kibocsátott felhívás is, hogy rendtelenségek a füzetek megjelenésében ezentul nem fognak előfordulni s az első füzet — nem várva a múlt évről hátralékban levő füzetek megjelenését, melyeknek kiállítására a régi szerkesztő van kötelezve — valóban meg is jelent a kellő időben. — A közlöny előfizetési díja az eddigi, t. i. az egyet. tagoknak 5, nem tagoknak 8 f. egész évre. — A küldendő dolgozatok díjaztatnak és pedig az eredeti értekezések 20, a kivonatok 15, és a fordítások 10 f. tr. nyomtatott ivenként.

Mindezeket szükségesnek tartottuk elmondani, mert az egyet. évi jelentéséből nem épen kellemesen győződöttünk meg arról, hogy a kultagok és előfizetők számára a Királyhágón inneni rész mind ez ideig aránylagosan igen csekély contingenssel járul, tehát az egyet. ügyeinek koronkénti föllelegetése ez olvasott lap hasábjain még mindig nem tartozik a fölsleges dolgok közé.

A szokottnál hosszabbra terjedt előzmények részletezésével a térből kifogyva, még csak a most megjelent január-februári füzetnek tartalomjegyzékét iktatom ide:

„A m. mérnök-egyesület tagjaihoz“, a szerkesztőtől.

I. Eredeti dolgozatok: 1. „A m. mérnök-egyesület és közlönyének jövőjéről.“ Hieronymi Károlytól. 2. „A zárgatákról“ ugyanattól. 3. „A gépipar haladása az utolsó évtizedben“ Bielek Miksától. 4. „Az órávázca-aninai vasút“ Ambrozovics Bélától.

„A magyar kormány által adott vasúti engedélyek táblázása kimutatása.“

II. Ismertetések: 1. „Nagyszerű mérnöki vállalatok“ közli Pilch Ágoston. 2. „Szabályzat azok kiképzésére és megvizsgálására, kik álladalmi, középítészeti szolgálba kívánnak lépni.“ 3. „A párisi utcák fentartásáról.“ 4. „Modern irány a bronz- és bütör-parterén.“

III. Könyvismertetés. 1. „Vízjogi és vízművelési alapismeretek kézikönyve, írta Micskei Imre“, ismertet. Lauka József. 2. „Die neuesten Oberbau-Constructionen, des dem Vereine deutscher Eisenbahnverwaltungen angehörigen Eisenbahnen“, ismertet. Kherndl Antal.

IV. Szakirodalmi szemle.

V. Az egyet. tárgyalásai: XXII. ik választmányi ülés 1869. január 2-án. XXIII. ik v. ülés január 16-án. XXIV. ik választm. ülés február 6-dikán.

VI. Vegyesek és pályázati hirdetés.

VII. Táblák: Összesen öt darab rajzlap, Bielek Miksa gépiparról értekezéséhez.

E lapok valamelyik közelebbi számában a múlt év 5-dik füzetéről fogok megemlékezni, mely igen érdekes tartalom s a rendes rajztáblák mellett, egy valóban meglepő szépségű mellékletet hozott, t. i. a margitszigeti építkezések alap- és karima-rajzát, 32" szélességű és 39" magasságú nagy lapon, Ybl Miklós tervezete szerint.

Tehát a viszont találkozásig! H. S.

Napi hírek.

— A hadi tudományoknak a m. kir. tudomány-egyetemen ő. csász. és ap. kir. Felsége által megengedett rendkívüli előadására a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a honvédelemügyi magyar kir. miniszterrel egyetértőleg Tóth Ágostont, a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszteriumnál a helyrajzi osztály igazgatóját és gróf Pongrácz Károlyt cs. kir. századost nevezte ki.

— A M. Vásárhelytől dolgozó vasúti mérnök az indóház helyiségének megválasztásában működnek.

— Egy Torockóra szerencsepróbálni indult baloldali kortest — mint a „Sz. H.“ írja — mindentől kizártak; végre kényszerítve volt éhen szomjan fordítani meg szekere rúdját, s tette ezt azon erős határozattal, hogy Torockó meg nem látja többet. Szegény Torockó!

— A vallás és közoktatási miniszterium a hivatalos lapban körrendeletet intézett az egyházi hatóságokhoz, nevezetesen minden rom. és gör. kath. érsek és gör. kel., valamint minden protestans és unitarius püspökhöz, az iskolai törvény életbeléptetése ügyében.

— Nagy-Sinken folyó hó 3-kán roppant égés volt. 140 ház lett hamvá.

— Nagy scandalum tanuja volt a pesti német színház f. hó 1-én. Eszterházy Károly gróf ugyanis jónak látta magát tökéletesen othon érezni páholyában, s nemcsak jó hangosan beszélgetett az előadás alatt társával, de helyén találta füttyörszert is. A közönség zúgott, s az éppen jelenlevő főkapitány, Thaisz, egy rendőrbiztos által kéréte fel a grófot a publicum respectálására, a gróf pokolba küldte a biztost s tovább füttyölt, mire Thaisz azt izente, hogy ha fel nem hagy, kivezeteti; erre a gróf néhány percig szörnyű lármát csapott, aztán kíséreléssel szivarra gyújtott s elhagyta a színházat. A főkapitány másnap a botrány okozója által párhajra, hivatott; de nem fogadta el, hanem a helyett megindított a gróf ellen a vizsgálat.

— Veszélyes tréfát űzött néhány gyermek közelebb a budai, tabán külvárosban. Törvényszéket tartottak, s a vétkest felakasztották. Az első bűnös a játékban csaknem szerencsétlenül járt; mert társai nem tudták leoldani, s hibetől fogva áldozatul esett volna a megdöglötlen tréfának, ha a nagy kiabálásra egy vinczellér elő nem siet s a már kékülő gyermeket meg nem menti. Hosszabb időbe került, míg életre tudták hozni.

— A magyar kir. igazságügyminiszter Szabó Ferecz deési kir. urbéri törvényszéki pótllókká a nagy-éhyedi, Konez László erd. kir. kormányzati fogalmazót a dévai kir. ideigl. urbéri törvényszékhez rendes üllőkké; Veszprémi Antal kir. kormányzati fogalmazó-gyakornokot a fogarasi, Onitü Elek felső-fehérmegyei törvényszéki volt üllőkké a sapsi szent-györgyi kir. ideigl. urbéri törvényszékhez pótllókké, és Veress Menyhért marosvásárhelyi tisztségi iktatót a marosvásárhelyi kir. ideigl. urbéri törvényszékhez irodatisztá nevezte ki.

— Vancea János, görög-kath. metropolita, a napokban Szamos-Ujvárról új székhelyére, Balázsfalvára fog költözni.

— A pesti zálogházba nem rég egy ur több vég kelmét hozott papirosba csomagolva, úgy, hogy a kelmének csak vége látszott ki. Kapott rá 80 f. kölcsönt. Nem sokára még sokkal többet hozott, s fölvet 200 f. t. Mikor már elment, akkor tűnt ki, hogy a csomagok csak papirosból vannak tele és csak épen annyi a kelme benne, a mennyi a papirosból kilátszott. A csalót nyomozzák.

— Pesten a városrészben vasárnap este

egy iparos szolgálja a bimbóhoz czimzett mulatóhelyen félrehozott állapotban oly nagy zajt csinált, s a vendégeket annyira insultálta, hogy egy rendőrbiztos a helyszínére jött, de a zavargót csak nehezen tudta elfogatni. A közönség megröbanta az őrházat, s a biztonsági őrköt vastagon bántalmazta. Most a bimbóházi vendégek közt is nagy zavar támadt, sokan fizetés nélkül távoztak, s erre a pinczerek is felzúdulak. Végre egy század katonaság jött ki, s ennek is csak nehezen sikerült a zavart lecsendesíteni.

— A pesti vasárnapi ugrató verseny a régi löpor-raktár közelében ment végbe igen kis számu közönség jelenlétében. Az udvartól jelen volt József főh. és hadsége. Két ló állott ki a sakra, melyeknek egyikét „Mick“-et a tulajdonos gr. Eszterházy Károly, másikat, gr. Batthyányi László „Buvár“-ját hg. Eszterházy Lajos lovagolta. A távolság 2 1/2 mértföld volt, 15 akadálylyal. A versenydíjat (300 f. tr.) a hg. által lovagolt „Buvár“ nyerte. Gr. Eszterházy Károly „Mick“-je a negyedik akadállyal elbotolván, az ezáltal nagy előnyt nyert „Buvár“-t nem érthette be. Gr. Eszterházy e napot rossz napjai közé számíthatja, mert a verseny után több lovag által rendezett magánversenyben is résztvevén, ez alkalommal lezuhant lováról, s oly erős rázkódás érte, hogy sokáig életlenül fektült, s csak orvosi segély által jöhetett magához.

— Borzasztó jelenetet beszél el a „Nagy-Várad Lapok.“ Ugyanis N. Váradon a minap a városi perkézesítőnek kis gyermeke átment a szomszédba játszani; ott az udvarban egy nagy bika sétált fel és alá, s alig tett a gyermek néhány lépést, midőn a bika rárohan, felnyársolja, csak akkor vetvén földre, mikor a szarva száján jött ki. A gyermek két napig élet és halál között forgott. Megjegyzendő, hogy e vadállat egy két nappal előbb, magának a házi urnak egy gyermekét is tetemesen megsértette.

— A sabin nők elraboltatásának egy modern utánpótlás fordult elő San-Franciscóban. Mintegy 400 chinai nő érkezett oda febr. 24-kén, a „Chena“ gőzös földelzetén. A parton egy nagy csapat chinai férfi állt, s midőn a nők rendőri fedezet alatt partra szálltak, rohamot intéztek s el akarták őket rabolni. A rendőrség azonban helyt állott, oly erélytel, hogy még csak általános verekedésre sem került a dolog. Elfogtak több chinait. A nőket aztán megerősített fedezet alatt szállásukra kísérték.

Nemzeti színház.

Április 5-én: „Párt-düh“, rémséges angol történelmi jellemrajz. Meséje tulnyomóan politikai színezett, melyhez hasonló jeleneteket nem kell, épen most, az angoloktól kölcsönöznünk. A különben élvezhetlent élvezhetővé tette a működők correct előadása. Takács a vérengző parlamenti vérbíró mesterileg személyesíté. Sz. Mátyra Laura (Johanna) művésziileg alakított, ugyszintén Kovács Gyula (Hamilton), kinek az ily szerepek mindig jól szoktak sikerülni.

Április 6-án: A férfiak jutalmán Bánk bán. Egy lelkes főur adománya nélkül ez is csak annyit hozott volna be a díszteret érdemlő férfiak konyhája, mint a női kar minapi jutalmátéka. Az előadás ma is jól sikerült, Peturbánt ezúttal Tanner, Tiborcot Szilágyi énekelte, még pedig kielégítően.

Április 7-én „Nőtlen férj“ Bettit Sz. Mátyra Laura a játszta azzal a megnyerő finom kedvességgel, mely neki egyik kiváló sajátága. Takács a kedélyes Berendit, Prielle Gusztávot, Kovács Gyula Zászlósi hadnagyot, Szilágyi Kálmánt adta, még pedig a közönség nagy meglepedésére.

Április 8-án: Eljegyzés lámpafény-nél és Fortunio dala. Sokszor hallottuk már e két operettet, Szilágyiné szép énekét mindazáltal ezúttal is kiemelendőnek tartjuk.

Szerkesztői posta.

Több nagyenyedi polgárnak, Nagy-Egyeden. Replika, melynek irmodora, a czikkírók saját bevallása szerint sem felel meg az irodalmi ildomnak, nem csafolat oly tudósításra, mely lehet kimélettel volt írva. Nem közölhetjük.

Török Antal urnak Gy.-Alfaluban. A kérdéses czikk nem kiadható.

A közönség köréből.

Egy felszólítás következtében Kaminek Hugó öcsém által az ellenem követelt összeg kifizetett. Alóltir, miután néhai Kaminek Gábor boldogult édesapja után jogszertű és törvényes nagykorú örökösöképen, az atyai örökösödési részre nézve, eddig még ki nem elégítve, ezen eljárás nem helyeselhetvén: ünnepélyes óvást tesz ezennel ezen véghez vitt eset ellen, valamint mindenkorra, mint-hogy betudások örökösödési részekbe az ellenfélnek szabad akaratu beleegyezésével vagy csak illetékes bírói jogérvényes ítéletek folytán hajtathatnak végre.

Budán, 1869-ik évi márcz. 27-kén.

Kaminek Fridolin, m. kir. díjnak a m. kir. közmunka-s közlek. miniszteriumnak kiadó hivatalában.

KÜLFÖLD.

A „Nordd. Ztg.“ megezőfolja azon hírt, mint-ha Poroszország a dél-német államokkal való garantia-egyezményeket felmondotta volna; hozzáteszi a nevezett lap, hogy ugy az éjszak-német szövetséggyűlésnek, mint a porosz országgyűlésnek kellene előbb e tekintetben határozni. Maincz megezőfolja, hogy a porosz-hesseni béke-szerződésen alapul.

A „Corriere Italiano“ egy levelet közöl Rómából, mely szerint Banneville marquis rábeszélte volna a pápát, hogy az Olaszországgal való modus vivendi kérdésén a minden nemzetek pápái-ból álló zsiniat elé terjeszse.

Az „Étandard“ megezőfolja egy francia-olasz szerződés létezését.

A „Vidovdan“ szerint a török kormány elhatározá, Krétának mind keresztény, mind muzulmán lakosaitól a fegyvereket elszedetni. A szultán Wales herceg számára nagyszerű fogadtatást készít.

Bukurest, április 5. A választási mozgalom határozottan kedvező folyamatot vezet a kormányra nézve. Rosettit, Bratiano pártíhívét választási utazásán a hatóságok voltak kénytelenek védelmük alá venni. Plojestben nyugtalanságok törtek ki. A rendet a nemzetőrség tartja fenn. A többi választási kerületek tetemes többséget fog-nak szerezni a kormánynak.

Madrid, ápr. 5. A cortes-gyűlés mai ülésében egy törvényjavaslat nyújtott be, mely a hadsereg létszámát 80,000 emberre határozza. Sagasta jelenti, hogy a toledói székesegyházból 14 millió értékű egyházi ékszerek tűntek el; a gyapu az őrköt tarbeli. Néhány helységben Madrid környékén manifestációk merültek fel Izabella mellett.

A „N. Fr. Presse“ írja: A madridi monarchicus pártiak mindnyájan Fernando jelöltsége mellett vannak. Vonakodása esetében a progressisták nem Montpensierre, hanem a savoyai hercegre reflectálnak.

A washingtoni képviselőház külügyi bizottsága a congressusnak Cuba függetlenségét elismerni javasolta. Columbia köztársaságának senatusa a darieni szoroson át tervezett csatornára vonatkozó szerződést félrevetette.

A „Liberté“ ben olvassuk: A „Moniteur“ szerint, Viktor Emanuel király azon nápolyi küldöttségnek válaszolt, mely neki a polgári aranykoronát volt átnyújtandó. Mi még egy oldalról sem hallottuk állítani, hogy e szavak a király által nem mondattak volna; de ismeretes mindenki előtt, hogy sem a „Gazetta ufficiale“, sem más, csak némileg is megbízható olasz lap nem találta helyén azokat közleni. 1860. óta a király változatlanul ezt mondja minden küldöttségnek: „A helyzet komoly; közel az idő; Olaszország sorsa mindinkább teljesülésbe megy. Ezen frázis, úgy látszik, stereotippé vált a király ajkán. A „Moniteur“ és a parlamentarismusk minden híve nagyon jól tudja, hogy a király szava holt betű, ha azt miniszterei helybenhagyása nem kíséri. Minek tehát egy speech miatt oly lármát csapni, mely azon esetre sem bir fontossággal, ha mindjárt authenticus volna is.

A „Morning-Herald“ — előszámlálván a Montpensier herceg spanyol trónjelöltsége ellen gyakran ismételt érveket — azon tudósítást tárgyalja, mely szerint minden előbbi állítás dacára, hihetőleg mégis kőburgi Don Fernando, portugali exkirály fog a kortes-gyűlésnek ajánlani. „Okunk van azon föltevésre“, — megjegyzi ehhez a tory-lap, — „hogy ezen herceg, az elhunyt hercegférj Albert rokona, nem idegenkednék a kortes-gyűlés kezéből elfogadni ezen magas megtiszteltetést, mely még nem ajánlatott föl számára formaszert az spanyol nép által. Az ő második fia, Lajos portugali király öccse, s Montpensier herceg leánya közti házasság az egymással küzdő jogigényeket kibékítne, s oly dynastiát alapít, mely egyenes vonalban az utolsó spanyol királytól származik. Ha az összes pártok kézzek lennének ezen kisegítő út iránt megegyezni, az igen hihetőleg a legjobbnak s legkivánatosabbnak fogna bebizonyulni.“

Az angol lapok már hoznak részleteket Mayoeart, keletindiai alkirály találkozásáról az afghanistani emirrel, melyből kitetszik, mily fontos-ságot tulajdonít az angol kormány — mint már jelezve volt — az új emirrel való barátságos viszonyoknak. Az emir a keletindiai határokon a legnagyobb tiszteletekkel fogadtatott. Több ezred lovas-ság és gyalogság küldetett eléje a határra, és Umballabba érkeztek az alkirály személyesen fogadja őt. Ugyancsak az alkirály nagyszerű aján-dékokat adott át az emirnek, melyek értékét 10,000 font sterlingre teszik. A „Times“ tudni akarja még, hogy az emirnek 120,000 font sterling s több ezer fegyver ajánlatott fel subsidium-képen.

Hogy mily nagy figyelmet szentelnek török kormány-körökben a katonai ügy tökéletesítésére, ez egyebek közt azon körülményből is kitűnik, hogy Halil pasa, ki alatt áll a török seregnek egész tűzérési osztálya, egy új katonai lapot alapított, mely kizárólag a hadi technika terén közölt új találmányokkal foglalkozandik. Egy tűzérési táboruk működik szerkesztő gyanánt, s 3

örzsaszt van megbizva a német, francia s angol nyelvekből való illető fordításokkal.

A „Nordd. Allg. Ztg.” f. hó 3-án kikel azon szabadelvű oldalról nyilvánítt nézet ellen, mely szerint a szövetségi szükségletek megajánlását a szövetségi kormány az alkotmány-átvételébe való beleegyezésétől kellene függővé tenni.

Bukurest, april 4. Az első választókertület választásainál a kormánypart győzött. Bukurestben Ghyka miniszterelnököt választották meg. A második választókertület választásai holnap kezdődnek.

A „Pall Mall Gazette”-nek Rómából következő irnak: „A katolikus uralkodók még mindaddig nincsenek meghíva az egyetemes egyházi gyűlekezetre. Ugyanis Rómában észre kezdik venni, hogy igen bajos azokat meghívni, kik a sz. széknél kedvesek, a nélkül, hogy a többi is meghívják; és ha mind meghívják, akkor Olaszország királyát sem lehet mellőzni. Az in partibus

püspökökre nézve is nehézség adta magát elő. Avvagy ez a 230 főpap egyenlő lábra állítás-e az egyetemes egyházi gyűlekezeten a megyés püspökökkel? Utóbb is alkalmasság az fog történni, hogy bizonyos szám közülük meg fog hivatalni; azon kérdés eldöntése pedig, vajjon legyen-e szavazójoguk is, a szentségének, a pápának elhatározására fog bízni.”

A „France” az új spanyol alkotmányról így ír: „Bóldog Spanyolország! Végre tehát lesz neki is constitutioja. A javaslat mult kedden tételt le a ház asztalára s a vita föléte jövő hétfőn kezdődik meg.

„Olvasóink ismerik már e javaslat részleteit, melyeken meglátszik a mesteri kéz. Olozaga, az alkotmányozó bizottság elnöke, már két alkotmányt szerkesztett, elég tapasztaltsága van tehát benne. Bizonyos, hogy művészi szempontból az új alkotmány a legcsodálatosabb egyensúlyt mutatja.

„Bármely oldalról szemléljük is e javaslatot, nehéz fel nem ismerni, hogy minden a legnagyobb bölcseséggel van benne kigondolva, és nekünk francziáknak, kik az alkotmányhozásban oly gyakorlottak vagyunk, és már vagy tizenkettőt elnyújtunk, meg kell hajolnunk e tekintetben a spanyolok előtt.

„Csak egy scrupulusunk van: a könnyű feladatok, de teljesen hozzá fog e illeni Spanyolország testéhez? Ez a kérdés. A kísérlet nem sokára meg fog történni; addig reméljük, habár nem is biztos a kilátás. Ritkán volt látható egy ország, mely ugy benne lett volna a provisoriumban, mint Spanyolország jelenleg van. Van alkotmánya, de csak tervben; van királysága, de csak tervben; van kölesöne, de csak tervben. Adja Isten, hogy mindezen tervek boldog és gyümölcsöző tényekké váljanak. Senki nálunknál nem óhajítja azt jobban.”

Legújabb.

Berlin, április 7. — Azon hír, mintha a Rajnánál rövid időn gyakorló tábor állítatnék fel, félhivatalosan megegyeztetik. A nyugati tartományokban ez évben csak osztály-mánőverek fognak tartatni.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

Alórtat ezennel kijelentjük, hogy ifj. Berzenczei Miklós és Gölndör Károly urak között fennforgó becsületsértési ügyben ifj. Berzenczei Miklós ur részéről elég tétetett.

Dézs, március 23-án 1869.

Lukácsffy Aurél.

Simon Ödön.

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

HIVATALOS.

Sz. 114. 1869.

„Ns. Dobokamegye felső-kertülete M.-Szentgyörgy községében, a koresma jog használatára folyó év április 22-n délután, ugyanev év május 5-től kezdve két évre, a helyszínen közárverés útján, haszonbérbe fog adatni. A feltételek megtekintethetők Hídalmasón a járási szolgabírónál, vagy a megyei tisztségűnél.”

Dobokamegye tisztségűtől, Szamosújvárt április 5-én 1869.

RETTEGI SAMU, főbíró.

Sz. 126. 1869.

„Ns. Dobokamegye felső-kertülete Budgyia községében, a koresma használatára f. év április 22-n délelőtt, ugyan ez év május 5-től kezdve, két évre a helyszínen közárverés útján haszonbérbe fog adatni. A feltételek megtekintethetők Hídalmasón a járási szolgabírónál, vagy a megyei tisztségűnél.”

Dobokamegye tisztségűtől, Szamosújvárt április 5-én 1869.

RETTEGI SAMU, főbíró.

(170)

(3-3)

Hirdetmény.

Maros-Vásárhelyt a városi közönségnek, a város szélébe a Maros vizén lévő hatkövi lizetlő malma folyó év április 26-án reggeli 9 órakor, a tanácsánál közárverésen folyó év május 1-től 1871. december 31-ig terjedőleg haszonbérbe kiadatik, miről árverezni szándékozik a következő utasítás mellett értesítettnek:

1. 200 frt bántópénz betetőző.
2. Idegenek politikai és erkölcsi magaviseletéről községi hivatalos bizonyítványt elmutatni kötelesek.
3. Biztosítékul az évi haszonbér készpénzben, vagy értékpapírban — bürzei árfolyam szerint letéve, fogadtatik el; — vagy az fekvőkben a haszonbért kétszeresen felelőleg kimntatandó.
4. A több árverési feltételek a tanács irodában megtekintethetők.

Maros-Vásárhelyt, 1869, március 24-én

a városi Tanács.

NEM HIVATALOS

Demjén László
zongora raktárában
Kolozsvárt

Folyvást nagy választékban kaphatók, és megrendelhetők új Zongorák és Pianók, különösen a következő elemektől jó bécsi gyárosoktól u. m. Ehrbar, Betsy, Berger, Czapka, Toberer, Heitzmann. — Schiedmeyer-féle stuttgarti Harmonium, kisebb templomban orgona helyett igen jól használható.

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

Lóhere, valódi francia. Lóhere, magyar lucerna. Lóhere, stajer vörös. Trifolium repens. Burgundi répa. Bükköny. Fűmag, francia és angol „Perje” Török baltacim. (Espaceet.) Alma- és körtve-mag. Akác-famag.

Mindenem kerti vetemény-magvak, s mintegy 300 féle legújabb virág-magvak, legjobb minőségben és jutányos áron. Továbbá: a gazdaság- és kertészetnél alkalmazható fák, cserjék és növények nemesítésére igen hasznos mindennemű Dittmar-féle kerti kerek és fűrészek, oltó viasz stb. Mindezekből részletes árjegyzékkel is szolgálhatok.

Szentjánosi Ferencz, Kolozsvárt.

(185)

(1-3)

FIGYELMEZTETÉS.

A t. cz. közönség becses figyelmé felhivatik, miszerint tűz-és-jégkár elleni biztosításait az alább megnevezett helységekben működő társasági allgynök uraknál eszközölni sziveskedjenek.

A Jég osztályi díjak, ott — a hol az utóbbi években jégcsapás nem fordult elő — az időre már leszállítottak.

A károk felvétele — haladék nélkül — szabályszerűleg történik, és a kártalanítás pontosan eszközöltetik.

Az első magyar általános biztosító társaság kolozsvári főigynöksége.

Vidéki igynökök.

Abrudbánya: Pongrácz Dénes; Alparét: Vajda Dénes; Alvincz: Kövér Lajos; Al-Rákos: Józsa András; Alsó-jára: Siménfalvi György; Aranykut: Móza Samu; Bágyon: Dali Ádám; B-Hunyad: Hiry János; Baróth: Gergely Ferencz; Bethlen: Bernády Dániel; Bezdő: Válya Ferencz; Beszterce: Textoris Gusztáv; Bőltő: Sebestyén Károly; Bükös: Keszegh Samu; Cs.-Szereda: Erős Elek; Dézs: Róth Pál; D.-Szent-Márton: Rediger Árpád; Erdő-Szent-György: Albert Lajos; Erzsébetváros: Fogarasi János; Felvincz: Magyar Pál; Gerend: Hegedűs Lajos; Gyula: Soós Ferencz; Gy.-Sz.-Kiklós: Deér Venczel; Harasztos: Székely Elek; Héviz: Péterfy Sándor; Hídalmas: Félégházi Lajos; Jaad: Frühl Tamás; K.-Fehérvár: Matherny Emil; Kapnikbánya: Gruber János; Káson-Altiz: Máthé András; Káson-Ujfalu: Mihályfi Antal; Kentelke: Vályi Elek; Kékes: Némethy Sándor; K.-Vásárhely: Császár Lukács, Kovács Dániel; Kis-Enyed: Pap Miklós, Márk József; Kolozsvár: Debreczeny Gyula, Sallai István; Kor.-Szent-Márton: Szalkay Ferencz; Kudu: Rácz Gyula; Kóhalom: Lukácsfi Christof; Légen: Szabó József; M.-Fráta: Finta Samu; M.-Fülöp: Zilinczy Pál; M.-Lápos: Breuer Pál; M.-Igen: Elekes György; M.-Nemegye: Csejdi István; M.-Petrakla: Körösy Albert; M.-Régen: ifj. Körösy József; Maros-Ujvár: Sebestyén Áron; Maros-Vásárhely: Jeney Albert; Maros-Ludas: Dahi Sándor; Mező-Szilvás: Mihály István; Mező-Bánd: Szekeres László; Mező-Szengyel: Csizsér Lajos; Mező-Örményes: Kolbász János; Meleg-Földvár: Ujvári József;

Alkalom! AZ OSZTRÁK KORONAHERCZEGHEZ

Bécs.

Ecke der Bognergasse

Bécs.

Az egész múltévi idény raktára bámulatos olcsó áron végeken eladatik,

175 Angol czérna barége rőfe 25, 30 kr.
Francia Jaconna, Peraline és mousseline rőfe 30, 35, 40 kr.
Chiné alpaca, ezeltől 1 frt. most 50 kr. rőfe.
Francia sultanine, ezeltől 2 frt. most 75 kr. rőfe.

Legjobb francia foulard, rőfzéses, 1 frt 10, 1 frt 30 kr. rőfe.
Vonalos poul de soie, egészen avatott selyem, rőfe 1 frt 50 krtól 2 frt.

Kezesség mellett egy fekete selyem finom ruha, 10 rőf 18 frt.

Minták kívánságra ingyen küldetnek.

DIAMANT és MÜLLER.

(91) Kőkemes gyomorbajok és testi gyengeség elhárítása a

Hoff-féle maláta kivonat és maláta egészségi-csokoládé élvezete által.

Hoff János udvari szállítói központi raktárának Bécsben Kärntnering. N. 11.

Ferschnitz, october 9-én 1868. Kérem nekem 12 palack maláta-kivonatot és 2 pakk maláta-csokoládét gyors áru gyanánt küldeni.

Dr. Manoschek Ad. gyak. orvos.

Régi kőkemes gyomorbajomat önnek páratlan maláta-kivonata élvezete által el- vesztettem. Ismét egészen jól vagyok. Gyermekágy által igen elgyengült nóm itta ön- nek maláta-egészségi-csokoládéját, s azóta tökéletesen megerősödött.

Tirschler Ernő, birtokos Maitsch-ban.

Trient, october 7. 1868. Kérem 5 font maláta egészségi-csokoládét és 5 pakk mell-maláta-csokoládét küldeni.

Övökadjék mindenki utánzott maláta készülékek vásárlásától. A hol HOFF JÁNOS neve hiányzik, vissza kell utasítani a cikket.

Árak: 6 üveg maláta kivonat 3 frt. (Próbálveg Bécsben 56 kr.) 12 üveg nél szabad elszállítás a házhoz. — 1 font maláta egészségi csokoládé Nro 1: 2 frt 40 kr. Nro II: 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen.

Vidékre csak 2 frt-os megrendelések eszközöltenek.

Raktár Kolozsvárt: Karóczy Gyula fűszer- és anyag-kereskedésében főtér gr. Teleky Domokos-ház.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

! Czelszerű gazdasági és kerti-munkák !

GALGÓCZI K. Mezeigazda népszerű vezérkönyve, több gyakorlati földmivelők és gazdatisztek közremunkálásával, a magyar földmivelő nép számára. Ára 80 kr.

— Az állattenyésztés czelszerű kézikönyve. Ára 80 kr.

— Kertészet kézikönyve, tüzetes utasítás a konyha-kertészet, virágmivelés és gyümölcs-tenyésztés körében. 2-dik kiadás. Ára 80 kr.

KOVÁTS J. Kalauz a gyümölcsfa-ültetés és nyelés körül. Ára 1 frt.

SZONTÁGH G. A szenvedelmes dinnyész, utmutatás okszéri dinnye-termesztésre, a dinnyetermesztésben történt új tapasztalatokkal megbo- vítette Galgóczy Károly. Ára 80 kr.

ÜGYES MARI, a kis konyhakertésznő, alapos oktatás a zöldség-termesztésben; Metzger után — István bácsi. Ára 50 kr.

WUKASINOVIC A. Az eperfa és selymentenyésztés gyakorlati népszerű szabályai, függelékkel a gyümölcsfa- és méhtenyésztésről. 80 kr.

GÖNCZY P. Oktatás a gyümölcs- és eperfa-tenyésztésben. Ára 30 kr.

GULÁCSY J. Népszerű utmutatás az okszéri dohánytermesztésre, ábrákkal. Ára 1 frt 40 kr.

KIS JÁNOS. Népszerű méhészkönyve. Ára 1 frt 40 kr.

DELY M. és DELY J. Gyakorlati s elméleti sertés-tenyésztés, a magyar gazdák közönség használatára. Ára 50 kr.

Wredow's. Gartenfreund, Anleitung zur Erziehung und Behandlung der Gewächse u. Gemüse, Obst u. Blumen-Garten, in Wohnzimmern, Gewächshäusern u. Mistbeeten. 11-te Aufl. 4 fl.

Schmidlin, die Bürgerliche Gartenkunst, praktische Anleitung zur zweckmässigsten Anlage, Eintheilung u. Bestellung der Haus- und Wirthschafts-Gärten. 3-te Aufl. 4 fl.

Jäger, die Ziergehölze der Gärten und Parkanlagen, Beschreibung, Kultur u. Verwendung aller näher bekannten Holzpflanzen und ihrer Abarten, welche in unseren Ländern u. Freien gezogen werden können. 7 fl.

— Der Hausgarten, Ideen und Anleitung zur Einrichtung, Ausstattung und Erhaltung geschmackvoller Haus- u. Vorstadtgärten, sowohl für den Luxus, als zur Nutzung, mit 35 Gartenplänen. 4 fl.

Schmidt, der Kleine Hausgärtner, Kurze, Anleitung, Blumen und Zierpflanzen in kleinen Gärten und Zimmern zu ziehen. 1 fl. 80 xr.

Neubert, Schlüssel zur Bildenden Gartenkunst, eine Anleitung zur Anlage oder Verschönerung von Gärten, verschiedener grösse, mit 32 Colonirte Kupfertafeln. 3 fl.

186

1-1

Öväs.

Az általam feltalált, Némethon minden részében a legbecsteltre valóbb bizonyítványok által mell- és torokbajok ellen kitértő enyhítő szerek elismert

fehér növény-mell-szörp

magában nem szorult további dicsérésre. Hanem a betegek érdekében kénytelen vagyok hamisításoktól óvni, különösen hű utazás csinalmányától, a mely rövid időn megsavanyodik és forni kezd! Oly kö- vetkezmények, a melyektől az én való- dízetem tökéletesen ment. Övökadjék te- hát a közönség!

Hoffmann, orvostudor.

Raktára van 2 ft., 1 ft. és 50 kr. o. é. palackokban

Segesvárt: TEUTSCH J. B.-nél.

(181)

Nemes Küküllőmegyei Megyeshez ugy mint Erzsébetvárosához egyaránt kö- zérlekű, gróf Haller Lajosné hagyatéká- hoz tartozó jövedelmi birtokrész, szőlőkkel és erdőkkel együtt 1870 április 24-től kezdve haszonbérbe kiadandó. Bővebb felvilágosítást ad Erzsébetvároson országos ügyvéd Schopf Adolf, Marosvásárhelyt Iszekutz Imre urak.

(1-3)

A szerencsés lotto- játékosnő.

Ez évben is oly szerencsés vagyok mathem. tanár Orlicé urnak

Berlinben, Wilhelmstrasse. 125

legmelegebb hálátam kife- lelhetem, a f. é. februárban a linzi huzáson az 1, 16 és 28

számokra esett ternoért.

Mutassa meg neki e csekély el- ismerés teljes hálátam, s ezerek- nek jelölje ki, úgy mint nekem az útát a szerencséhez.

P. Saltzburg mellett.

GRAF EMIL.

183

1-3

Hirdetmény.

Szeretett leányom a napokban meghalván, igen sok szép Zongora hang- jegyei maradtak, iskolai gyakorlatok tanuló, és más válogatott Salon darabok művelt játszó számokra, melyeket antikvár áron eladni szándékozáva, közbirre teszem, meg van a nagy Hummel Schul (complet), ugy igen jó új Schweighofer Zongorája, ezen firmával „Nicolaus Amati Kremonen- sis Nepos filii Antonii 1617,” mely 400 fira becsültezt és annyiba átvetttem, el- adandók; a hangjegyek összeírata nálam meglátható, átnezní kívánnak közlihetem.

GYULAI SÁMUEL.

b.-farkasutca 81 sz. ház Kolozsvárt.

(172)

1869 április 15-én

nyeremény húzása a cs. kir. osztrák 1864-diki állam. kölcsönnek. A kölcsön nyereményei: 250,000, 220,000, 200,000, 150,000, 50,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 sat.

Törvényesen bélyegzett részlet- jegyeket, melyek addig érvényesek, a mig azokra egy nyeremény haszná- része 250,000 frttól 155 frtig

esett, ajánlanak az összeg beküldése vagy postai utalvány mellett darab- ját 8 frton,

dar. 70 frt 20, dar. 155 frt.

Rotschild és társa.

Postgasse, Nro. 14. Bécs.

Elárutók felvételnek.

Hirdetmény.

Maros Cseson április 1-jén kezdve

két ménló

áll a lótenyésztők rendelkezésére:

1. Barnapér, zsióbi faj; 5 éves, 16 mar- kos 6 frt. o. ért.

2. Világos barna vegyesfaj; 4 éves 16 markos 4 frt. o. ért.

Tekintve a mai pénztelenséget, 10 fo- rinton felül hat hétre; 20 forinton felül három óra szóló kötlével pénz helyett el- fogadtatik. Ertekezetheti Bogdan Lajos tulajdonossal. (Utolsó posta: Maros-Lú- das.)

(157) (3-3)